

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

13.04.2023

г. Заинск

№ 261

**«Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районының
бердәм дежур-диспетчерлык
хезмәте турында»**

«Халыкны һәм территорияләре табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясы нигезендә, «Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасы турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2003 елның 30 декабрендәге 794 номерлы карарын һәм «01 телефон номеры базасында Татарстан Республикасы шәһәрләре һәм районнарының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтләренең эшләвен оештыру турында» 2003 елның 27 августындагы 458 номсерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарын үтәү йөзеннән һәм муниципаль район территориясендә гадәттән тыш хәлләр шартларында булган дежур һәм диспетчерлык хезмәтләренең уртақ гамәлләрен координацияләү максатларында, Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

караp итә:

1. Расларга:

- Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турында нигезләмәне 1 нче кушымта нигезендә;
- эшчәнлеген координацияләүне Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте башкара торган Зэй муниципаль районы территориясендәге дежур-диспетчерлык хезмәтләре исемлеген 2 нче кушымта нигезендә;
- Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте һәм Зэй муниципаль районы территориясендәге дежур-диспетчерлык хезмәтләре хезмәтгәшлегенең тәкъдим ителә торган тәртибен 3 нче кушымта нигезендә.

2. Тәкъдим итәргә:

- «Зэй муниципаль районының граждaннарны яклау идарәсе» МКУ житәкчесенә Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте

эшәндә методик һәм оештыру ярдәме күрсәтергә;

- составында дежур-диспетчерлык хезмәтләре булган Зәй муниципаль районы учреждениеләре, оешмалары һәм предприятиеләре житәкчеләренә Зәй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте белән үзара хезмәттәшлекне тәмин итәргә.

3. Әлеге карарны Зәй муниципаль районының <http://zaink.tatarstan.ru> рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга.

4. Карар рәсми басылып чыккан вакыттан үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Башкарма комитет
житәкчесе**

Э.Э.Галеев

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының бердәм дежур-
диспетчерлык хезмәте
турында нигезләмә**

1. Терминнар, билгеләмэләр һәм кыскартулар

1.1. Муниципаль берәмлекнең бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турында әлеге нигезләмәдә түбәндәге кыскартулар кулланылды:

АИУС РСЧС - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дөүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы;

«Имин шәһәр» АПК - «Имин шәһәр» аппарат-программа комплексы;

АРМ - автоматлаштырылган эш урыны;

АТС - автомат телефон станциясе;

ГЛОНАСС - глобаль навигация спутник системасы;

ГО - гражданнар оборонасы;

ГУ - төп идарә;

ДДС - дежур-диспетчерлык хезмәте;

ЕДДС - Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте;

«Куркынычлар һәм хәвефләр атласы» МС - «Куркынычлар һәм хәвефләр атласы» мәгълүмат системасы, АИУС РСЧС сегменты;

ИСДМ-Рослесхоз - урман хужалыгы федераль агентлыгының урман янгыннарына дистанцион мониторинг мәгълүмат системасы;

КСА - автоматлаштыру чаралары комплексы;

КЧС и ОПБ - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе;

ЛВС - локаль исәпләү челтәре;

МКА ЖКХ - торак-коммуналь хужалык объектларындагы аварияләрне һәм вакыйгаларны бетерүгә мониторинг һәм контроль буенча федераль система;

МП «Термические точки» - «Термик нокталар» мобил кушымтасы;

МФУ - күп функцияле жайланма;

МЧС России (Россия ГТХМ) - Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгы;

ОДС - оператив дежур смена;

ОИВС - Татарстан Республикасы башкарма хакимият органы;

ОМСУ - жирле үзидарә органы;

ПОО - потенциал куркыныч объектлар;
РСЧС – гадэттэн тыш хэлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы;
система - 112 - «112» бердәм номеры буенча ашыгыч оператив хезмәтләрне чакыруны тәмин итү системасы;
УКВ/КВ - ультра кыска дулкыннар/кыска дулкыннар;
ФОИВ - Россия Федерациясе башкарма хакимиятенәң федераль органы;
ЦУКС - кризис шартларында идарә итү үзәге;
ЭОС - ашыгыч оператив хезмәтләр;
РАСЦО - региональ үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы;
МАСЦО - муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы;
КСЭОН - халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы;
ЭТО - халыкка хәбәр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтү;
ТСО - техник хәбәр итү чаралары;
ЧС - гадэттэн тыш хәл.

1.2. ЕДДС турында әлеге нигезләмәдә тиешле билгеләмәләр белән түбәндәге терминнар билгеләнде:

гражданнар оборонасы - Россия Федерациясе территориясендә халыкны яклауга әзерләүгә һәм яклауга, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәрби конфликтлар яки бу конфликтлар аркасында килеп чыга торган куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадэттэн тыш хәлләрдә барлыкка килә торган куркынычлардан саклау буенча чаралар системасы;

халыкка гадэттэн тыш хәлләр турында мәгълүмат бирү - массакүләм мәгълүмат чаралары һәм башка каналлар аша халыкка халыкның һәм территорияләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадэттэн тыш хәлләрдән саклау, шул исәптән су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә күрелә торган чаралар турында мәгълүмат житкерү;

«ЕДДС шәхси кабинеты» - халыкны һәм территорияләрне гадэттэн тыш хәлләрдән (вакыйгалардан) саклау өлкәсендә оператив һәм планлы мәгълүмат алмашуны автоматлаштырырга мөмкинлек бирүче «Куркынычлар һәм куркынычлар атласы» МС инструменты (бүлеге);

«Термик нокталар» МП - Россия ГТХМ гадэттэн тыш хәлләр космик мониторинг системасын кулланып алынган мәгълүматларны визуаль сурәтләү өчен платформа, система табигый янгыннар чыганаclarын иртә ачыклай;

Халыкны, матди мәдәни кыйммәтләрне эвакуацияләү – бу халыкны, матди мәдәни кыйммәтләрне мөмкин булган куркыныч зоналардан оештырылган чыгару) буенча чаралар комплексы һәм аларны куркынычсыз районнарда урнаштыру.

Гражданнар оборонасының саклагыч корылмалары (алга таба - ЗСГО) - сугыш вакытында һәм тыныч вакытларда гадэттэн тыш хәлләрдә атом-төш зарарлану чараларының, шулай ук гади зарарлану чараларының турыдан-туры йогынтысыннан саклау өчен билгеләнгән махсус корылмалар һәм тыныч вакытта хужалык ихтияжлары һәм халыкка хезмәт күрсәтү өчен файдаланылырга мөмкин.

халыкка гадэттэн тыш хәлләр турында хәбәр итү - табигый һәм техноген характердагы гадэттэн тыш хәлләр барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы

булганда, шулай ук хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр аркасында килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мәгълүматларны халыкка житкерү, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм саклау чараларын үткөрү зарурлыгы;

хәбәр итү сигналы - гражданнар оборонасы һәм халыкны табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын уздыру, гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең бердәм дөүләт системасы, шулай ук халыкның үз чараларын һәм саклау ысулларын куллану өчен команда;

Халыкка хәбәр итү системасы гражданнар оборонасы һәм РСЧС белән идарә итү системасына кертелә, ул халыкка, идарә органнары һәм гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш мәгълүмат сигналларын һәм (яки) РСЧС сигналларын житкерүне тәмин итә һәм махсус программа-техник чаралардан, халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы чараларыннан, халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итүнең гомумроссия комплекслы системасыннан торган үзара бәйләнеш элементларыннан тора, күчмә объектларда, мобиль һәм йөртелә торган хәбәр итү чараларында, шулай ук аның эшләвен тәмин итүче тавыш бирү чаралары, элемент линияләре һәм Россия Федерациясенең бердәм электр элементәсе челтәре мәгълүматларын тапшыру челтәрләре.

ТСО хәбәр итү һәм (яки) ашыгыч мәгълүмат сигналларын кабул итү, эшкәртү һәм (яки) тапшыруны гамәлгә ашыра;

КСЭОН - гадәттән тыш хәлләр турында халыкка хәбәр итү системасының элементы, ул куркыныч табигый күренешләренә һәм техноген процессларны хәбәр итү һәм мониторинглау системаларының программа-техник чаралары комплексы, ул хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын гадәттән тыш хәлләрне кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дөүләт системасы идарәсе органнарына автомат һәм (яки) автоматлаштырылган режимнарда халыкка житкерүне тәмин итә.

Халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирүнең махсуслаштырылган техник чаралары - аудио - һәм (яки) аудиовизуаль, шулай ук барлыкка килү куркынычы, гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү турында һәм халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре турында башка хәбәрләренә кабул итүне, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы махсус техник җайланмалар.

ЭТО - халыкка хәбәр итү системалары хәбәр итүнең техник чараларын эшкә сәләтле хәлдә тоту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

янгын сүндерү хезмәте, гадәттән тыш хәлләрдә жавап бирү хезмәте, полиция, ашыгыч медицина ярдәме хезмәте, газ челтәренең авария хезмәте, «Террорчылыкка каршы» хезмәт.

2. Гомуми нигезләмәләр

2.1. ЕДДС турында әлеге нигезләмә төп бурычларны, функцияләренә, эш тәртибен, составын һәм структурасын, житәкчелеккә һәм дежур-диспетчер персоналына, кадрларны комплектлауга һәм әзерләүгә, биналарга, җиһазларга, ЕДДСны финанслауга таләпләренә билгели.

2.2. ЕДДС Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы җирле үзидарә

органының түбәндәге өлкәдә эшчәнлеген тәэмин итә:

2.3. халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән саклау;

2.4. гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен, шулай ук ГО кертү шартларында билгеләнгән һәм жәлеп ителгән РСЧС көчләре һәм чаралары белән идарә итү;

2.5. карарлар кабул итүгә һәм бурычларны хәл иткәндә мәгълүмати ярдәм чараларын гамәлгә ашырганда ФОИВ, ОИВС, ОМСУ һәм оешмаларның мәгълүмати хезмәттәшлеген оештыру;

2.6. халыкка мәгълүмат биерү һәм хәбәр итү;

2.7. муниципаль дәрәжәдәге РСЧС көндәлек идарә органнары эшчәнлеген координацияләү.

2.8. ЕДДС Зәй муниципаль районының «Гражданнар оборонасы идарәсе» МКУ штаты саны хисабына төзелә.

2.9. ЕДДС турыдан-туры Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә буйсына.

2.10. Гражданнар оборонасы һәм халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә ЕДДС эшчәнлеген координацияләүне Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе гамәлгә ашыра.

2.11. ЕДДС, ведомство карамагына һәм милек флормаларына бәйсез рәвештә, гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) куркынычы һәм барлыкка килүе турында мәгълүмат жыю, эшкәртү, анализлау һәм алмашу мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы РСЧС территориаль ярдәмче системасы звеносының барлык дежур диспетчерлык хезмәтләрен координацияләүне тәэмин итә, шулай ук гадәттән тыш хәлләргә (вакыйгаларга) жавап биргәндә ДДС уртақ гамәлләре мәсьәләләре буенча координацияләүче орган булып тора.

2.12. ЕДДС үз эшчәнлеген әлеге органнарның халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән (һәлакәтләрдән) саклау өлкәсендәге эшчәнлеген тәэмин итә торган региональ, муниципаль һәм объектлар дәрәжәсендәге РСЧС даими эшләрче органнары һәм көндәлек идарәсе органнары, ОИВС оешмалары (бүлекчәләре), муниципаль берәмлек территориясендә һәм күрше муниципаль берәмлекләренң ЕДДС территориясендә эш итүче ДДС белән хезмәттәшлектә үз эшчәнлеген башкара.

2.13. Хезмәттәшлек тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәтенң «Россия Федерациясендә халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм алмашу тәртибе турында» 1997 елның 24 мартындагы 334 номерлы карары, Россия Федерациясе Хөкүмәтенң «Халыкка барлыкка килә торган куркынычлар турында хәбәр итү максатларында федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының массакүләм мәгълүмат чаралары операторлары һәм редакцияләре белән халыкка хәбәр итү тәртибе турында» 2020 елның 28 декабрәдәге 2322 номерлы карары, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2009 елның 26 августындагы 496 номерлы «Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт

системасы кысаларында мәгълүмат алмашу системасы һәм тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында» боерыгы (Россия Юстиция министрлыгында 15.10.2009 № 15039 теркәлгән), Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының «Табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат критерийларын билгеләү турында» 2021 елның 05 июлендәге 429 номерлы боерыгы белән (Россия Юстиция министрлыгында 16.09.2021 № 65025 теркәлгән), Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының «Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы территорияль органнарының кризислы хәлләрдә идарә итү үзәкләрен тәмин итү кагыйдәләрен Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы территорияль органнарының һәм гражданнар оборонасы белән идарә итү органнарының һәм бердәй дәүләт гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү системасының көндәлек идарә органнары эшчәнлеген координацияләү, федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының һәм оешмаларның төбәкара һәм төбәк дәрәжәләрендәге мәгълүмати хезмәттәшлеген оештыру турындагы» боерыгы белән (Россия Юстиция министрлыгында 27.09.2021 № 65150 теркәлгән), Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының «Халыкны һәм территорияләрне табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүматны тапшыру сроклары һәм рәвешләре турында инструкцияне раслау хакында» 2021 елның 11 гыйнварындагы 2 номерлы боерыгы (Россия Юстиция министрлыгында 15.03.2021 № 62744 теркәлгән), Россия Федерациясе субъектларының законнары һәм башка норматив хокукый актлары, мәгълүмати хезмәттәшлек өлкәсендә башка норматив документлар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә имзаланган мәгълүмати хезмәттәшлек турында килешүләр һәм регламентлар нигезендә жайга салына.

2.14. ДДС үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, халыкара хокукның гомумтанылган принципларына һәм нормаларына, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләренә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте актларына, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының ДДС белән хезмәттәшлек иткәндә мәгълүмат алмашу тәртибен һәм күләмен билгели торган норматив хокукый актларына таяна.

3. ЕДДСның төп бурычлары

ЕДДС түбәндәге төп бурычларны башкара:

РСЧС һәм ГО көчләрен һәм чараларын, аларның муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан уртақ гамәлләрен координацияләүне тәмин итү, аларга ГО, гадәттән тыш хәл (вакыйгалар) буенча чаралар эзерләгәндә һәм үтәгәндә бурычлар житкерү, шулай ук янғын, аварияләр, стихияле бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижеләрен локальләштерү һәм бетерү, муниципаль берәмлек ЧС ын кисәтү һәм бетерү буенча гамәлләр планы, Гражданнар оборонасы планы һәм муниципаль берәмлек халкын яклау планы нигезендә кирәкле ашыгыч чаралар һәм карарлар кабул итү турында мәгълүмат житкерү;

халыкны һәм территорияләрне ЧСтан һәм ГОдан яклау өлкәсендәге

бурычларны хэл иткэндэ, шулай ук халыкны һәм территорияләрне ЧСтан һәм ГОдан яклау өлкәсендәге карарлар кабул итүгә мәгълүмати ярдәм чараларын гамәлгә ашырганда мәгълүмати хезмәттәшлекне, шул исәптән мәгълүмат системалары, шул исәптән РСЧС АИУС («ЕДДСН шәхси кабинеты» аша) тәмин итү;

мәгълүматлаштыру һәм хәбәр итү сигналларын, шул исәптән ашыгыч мәгълүматны, РСЧС территориаль системасының идарә органнарының һәм көчләрнен эшләр режимнарын үзгәртү өчен сигналларны (күрсәтмәләрне) кабул итү һәм тапшыру;

халыктан, оешмалардан, техник системалардан яки гадәттән тыш хәлнең барлыкка килүе яки барлыкка килүе турында мәгълүматның башка чыганаclarыннан кабул итү, килгән мәгълүматның дәрәҗәләнгән анализлау һәм бәяләү, аны кабул ителгән хәбәргә җавап бирү компетенциясенә кергән ДДСка җиткерү;

ОМСУ, муниципаль дәрәҗәдәге ГО һәм РСЧС идарә органнары һәм көчләрне, ДДС җитәкче составына гадәттән тыш хәл (һәлакәт) турында хәбәр итү;

гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү;

гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) кисәтү һәм/яки бетерү буенча эшләр оештыру;

гадәттән тыш хәлләргә (вакыйгаларга) оператив җавап бирү максатларында, РСЧС, ОМСУ һәм ДДС, шулай ук ГО карамагына һәм алып баруга эзерлек вакытында ГО идарәсе органнары белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлекне оештыру;

ДДС көчләрнен, гадәттән тыш хәлне кисәтүгә, шулай ук гадәттән тыш хәлне юкка чыгаруга җәлеп ителә торган РСЧС көчләрнен, кабул ителгән һәм тәкъдим ителә торган чаралар турында мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү;

гадәттән тыш хәлләрне (вакыйгаларны) кисәтү һәм бетерү буенча идарә карарларын эзерләү һәм кабул итү, шулай ук аларның үтәлешен контрольдә тоту өчен кирәкле мәгълүмат җыю һәм эшкәртү;

төрле мәгълүмат системаларыннан һәм соңгы жайланмалардан килгән мәгълүмат нигезендә барлыкка килгән хәлгә үз вәкаләтләре кысаларында мониторинг, анализ, фаразлау, бәяләү һәм контроль;

кергән һәм җибәрелгән барлык хәбәрләрне һәм чакыруларны теркәү һәм документлаштыру, гадәттән тыш хәлләр (дежурлыклар) турында мәгълүматны гомумиләштерү (дежурлык тәүлек эчендә), аларны бетерү эшләрне барышы һәм буйсыну буенча тиешле донесенияләр (докладлар) тапшыру, килгән мәгълүмат буенча хисаплар формалаштыру;

күрше муниципаль берәмлекләр территориясенә гадәттән тыш хәл таралу куркынычы янаганда үзара ярдәм итешү планнары нигезендә янәшәдәге муниципаль берәмлекләрнен ЕДДС хәбәр итү һәм мәгълүматлы итү;

барлык элементә төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 система аша килгән чакыруларга җавапны оештыру һәм координацияләү;

табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы турында оператив кисәтү өчен гадәттән тыш хәлләрне

бетерү хезмәтләре, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү оешмаларының ашыгыч оператив хезмәтләр, ДДС белән үз җаваплылыгы зонасында үзара хезмәттәшлек.

Гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү житәкчесе, муниципаль район башлыгы, Башкарма комитет житәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе), Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ ЦУКС оператив дежур сменасы, гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү һәм янгыннарны сүндерү буенча оператив штаб, шулай ук авыл җирлекләре башлыклары белән гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү барышы һәм авария-торгызу эшләре барышы турында даими мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра.

4. ЕДДСның төп функцияләре

ЕДДСка түбәндәге төп функцияләр йөкләнә:

хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын кабул итү һәм тапшыру;

ЕДДСка кергән халыкның тормышына һәм иминлегенә куркыныч янау турында барлык хәбәрләргә кабул итү һәм теркәү;

кергән мәгълүматның дөрөсләгән анализлау һәм бәяләү, аны компетенциясенә кабул ителгән хәбәргә җавап бирү кергән ДДСка житкерү;

муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС, ГО күзәтү һәм халыкны яклау лабораториясе чөптәренн гадәттән тыш хәлләр (һәлакәт) барлыкка килү куркынычы яки факты, гадәттән тыш хәлне (вакыйганы) ликвидацияләү көчләре һәм чаралары һәм аны җавап бирүче хезмәтләргә житкерү турында мәгълүмат жыю;

гадәттән тыш хәл (вакыйга) турында мәгълүматларны эшкәртү һәм анализлау, аның масштабын билгеләү һәм гадәттән тыш хәлләргә (вакыйга) җәлеп ителә торган көчләрнең һәм чараларның составын төгәлләштерү, аларны тиешле эш режимнарына күчерү турында хәбәр итү;

гадәттән тыш хәлне (вакыйганы) бетерү буенча күрелгән чараларны гомумиләштерү, бәяләү һәм контрольдә тоту, муниципаль берәмлек хезмәтләре белән гадәттән тыш хәлне бетерү буенча алдан эшләнгән һәм килештерелгән идарә карарлары вариантларын эзерләү һәм төзәтү;

кешеләрне саклау һәм коткару өчен кирәкле карарларны мөстәкыйль кабул итү (үз вәкаләтләре кысаларында);

Зәй муниципаль районының ОМСУ житәкче составын, муниципаль дәрәжәдәге ГО һәм РСЧС идарә һәм көч органнарын, ДДСка гадәттән тыш хәл (вакыйга) турында мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү;

ДДСка һәм гадәттән тыш хәлне юкка чыгаруга җәлеп ителә торган РСЧС көчләренә, кабул ителгән һәм тәкъдим ителә торган чаралар турында мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү;

ГО һәм халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән (вакыйгалардан) яклау чараларын үтәүне тәмин итү мәсьәләләре буенча ГО һәм ЕДДС идарә органнары белән үзара эшчәнлекне оештыру;

«Халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә мәгълүмат тапшыру сроклары һәм формалары

турында инструкцияне раслау турында» Россия гадэттэн тыш хэлләр министрлығының 2021 елның 11 гыйнварындагы 2 номерлы боерыгы нигезендә (Россия Юстиция министрлығында теркәлгән 15.03.2021 № 62744) Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе карары буенча гадэттән тыш хәл турында халыкка үз вакытында хәбәр итүне һәм халыкка хәбәр итүне тәмин итү (КЧС һәм ОПБ рәисе), гадэттән тыш хэлләр (вакыйгалар) куркынычы яки барлыкка килүе, килеп туган хәл, мөмкин булган карар вариантлары һәм гадэттән тыш хэлләрне (вакыйгаларны) бетерү буенча гамәлләр турында докладлар (донесениеләр) тапшыру;

гадэттән тыш хэлләр (вакыйгалар) турында оператив мәгълүмат бирү, аларны бетерү эшләренә барышы һәм тиешле тәртиптә буйсыну буенча тиешле докладлар тапшыру;

барлык булган элемент төрләре һәм каналлары буенча, шул исәптән 112 системасы буенчакерә торган таләпләргә (вакыйгалар турындагы хәбәрләргә) аларның уртак реакциясе буенча ДДС жәлеп иткән гамәлләрне төгәлләштерү һәм координацияләү;

барлык элемент төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 системасы буенча чакыруларга (һәлакәтләр турында хәбәрләр) жавап бирү нәтижеләрен контрольдә тоту;

муниципаль берәмлек торак-коммуналь хужалыгы объектларында килеп чыга торган авария очраклары турында оператив мәгълүмат режимында фиксация һәм муниципаль берәмлекнең торак-коммуналь хужалыгы объектларында торак-коммуналь хужалыгының торак комплексы ярдәмендә авария хәлләрен бетерүне тикшереп торуну тәмин итү;

төрле мәгълүмат системаларынан һәм соңгы жайланмалардан килгән мәгълүмат нигезендә барлыкка килгән хәлгә үз вәкаләтләре кысаларында мониторинг, анализ, фаразлау, бәяләү һәм контроль;

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының КЧС һәм ОПБ мәгълүмати тәмин итү;

муниципаль берәмлек, муниципаль берәмлек территориясендә идарә органнары (шул исәптән аларның ДДС), муниципаль берәмлек территориясендә ГО һәм РСЧС көчләре һәм чаралары, ПОО, аеруча мөһим объектлар, транспорт инфраструктурасы һәм яшәү тирәлеге объектлары, гадэттән тыш хэлләрне (һәлакәтләрне) кисәтү һәм бетерү буенча мөмкин булган һәм планлаштырылган чаралар, шул исәптән «ЕДДС шәхси кабинеты» аша РСЧСны кулланып, социаль-икътисадый, табигый-демографик һәм башка белешмәләрне туплау һәм яңарту;

кешеләр тәүлек бие була торган социаль билгеләнештәге объектларның, сәламәтлек саклауның һәм мәгарифнең комплекслы иминлеге торышын мониторинглау;

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын, шул исәптән халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасын (ул булганда) жәлеп итүгә эзерлекне тәмин итү, шулай ук идарә итү системасының һәм автоматлаштыру чараларының тотрыклы һәм өзлексез эшләвен тәмин итү буенча чаралар күрү;

РСЧС муниципаль дәрәжәдә оператив дежур тору өчен ЕДДС белгечләренен һөнәри эзерлеген, һөнәри янадан эзерлеген һәм квалификациясен күтәрүне оештыру;

РСЧС көндәлек идарә органнары, шул исәптән «ЕДДС шәхси кабинеты» һәм «Имин шәһәр» АПК аша РСЧС АИУС кулланып, оператив хәл буенча мәгълүмат алмашуны гамәлгә ашыру;

Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлығына һәм Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә ЦУКСка алынган хәвәфле һәм унайсыз метеорология күренешләре комплексы узу турында оператив кисәтү нигезендә үткәрелгән превентив чаралар турында хисап бирү;

гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) килеп чыгуга яисә килеп чыгуга янау турында, куркыныч (уңайсыз) метеорологик күренешләр турында, вазгыятьне үстерү мөмкин булган модельләр турында ашыгыч кисәтүләр, ОМСУ, ДДС житәкче составына, авыл жирлекләре башлыкларына (торак пунктлар старосталарына), муниципаль берәмлек территориясендә халык күп була торган чараларны оештыручыларга, туристлык төркемнәренә кадәр куркынычларны киметү буенча тәкъдимнәр кертү;

РСЧС көндәлек идарә органнары һәм аларга йөкләнгән бурычларны үтәү буенча ГО идарәсе органнары белән өйрәнүләр һәм күнекмәләр үткәрүдә катнашу.

5. ЕДДСның эш тәртибе

5.1. Гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) килеп чыгу куркынычларына вакытында һәм нәтижәле җавап бирүне тәминитү өчен ЕДДСта тәүлек бие оператив дежур тору оештырыла.

5.2. ОДС ЕДДС составында дежур торуға ЕДДС составында норматив-хокукый документларны өйрәнгән, гадәттән тыш хәлләр һәм гражданныр оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр өлкәсендәге бурычларны хәл итәргә вәкаләтле органнарның эшчәнлеген регламентлаштыручы, РСЧС идарәсенә көндәлек органнарының, эш урынында стажировка узган һәм билгеләнгән тәртиптә дежурлыкка рөхсәт бирелгән дежур-диспетчер персоналы кертелә.

5.3. ЕДДС белгечләре өстәмә һөнәри белем алуға лицензиясе булган мәгариф учреждениеләрендә өстәмә һөнәри белем бирү программалары буенча вазыйфаға билгеләнгәннән соң беренче ел дәвамында һәм ким дигәндә биш елга бер тапкыр өстәмә белем алырга тиеш.

5.4. Чираттагы ОДСка дежурга чыгар алдыннан ЕДДС житәкчесе яки аны алмаштыручы зат тарафыннан инструктажны үткәрүнең расланган планы нигезендә дежур-диспетчер персоналына инструктаж үткәреләргә тиеш. Инструктаж барышында дежур-диспетчер персоналына оператив хәл, чираттагы дежурлыкка бурычлар житкерелә, персонал гамәлләрендәге характерлы житешсезлекләр анализлана һәм аларның кабатлануына юл куймый торган чараларкүрсәтелә.

5.5. ОДСны алыштыручы белән ЕДДС житәкчесе (яки аны алмаштыручы зат) тарафыннан оператив дежур торуға нәтижә ясала, аның барышында дежурлык

өчен дежур-диспетчер персоналының гамәлләре анализлана, төп кимчеләкләр әйтелә һәм ачыкланган житешсезлекләрнең кабатлануына юл куймый торган чаралар күрсәтелә.

5.6. Дежурлыкны кабул итү-тапшыру барышында ОДСка килүче белгечләр алмашынуыдан кабул итү-тапшыру журналында тиешле язмалар керту белән документлар, элемент чаралары, АРМ һәм башка жиһазлар кабул итә.

5.7. ОДС ЕДДС белгечләрен оператив дежур тору белән бәйлә булмаган мәсьәләләренә хәл итүгә жәлеп итү рәхсәт ителми.

5.8. Дежур торган вакытта ОДС ЕДДС белгечләре вазыйфай инструкциялар һәм гамәлләр алгоритмнары нигезендә функциональ бурычлар башкара.

5.9. Хезмәт дисциплинасын, элемент куркынычсызлыгын, техниканы (жиһазларны), куркынычсызлык техникасын һәм янгын куркынычсызлыгын саклау кагыйдәләрен бозган очракта, дежур-диспетчер персоналы дежур торудан туктатылырга мөмкин.

5.10. Дежур-диспетчер персоналын дежурдан читләштерү хокукына ЕДДС житәкчесе (яки аны алмаштыручы зат) ия.

5.11. Жибәрелгән хокук бозуларның авырлыгы һәм нәтижәләренә карап, ОДС гаепле затлары гамәлдәге законнар нигезендә законда билгеләнгән жаваплылыкка тартыла.

5.12. Гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүмат ЕДДСка булган барлык элемент каналлары һәм мәгълүмат системалары.

5.13. Гадәттән тыш хәлнең (вакыйганың) барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килүе турында барлык мәгълүмат ЕДДС дежур-диспетчер персоналы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә теркәлә һәм кичекмәстән ЭОСка тапшырыла, аларны гадәттән тыш хәлләр (вакыйгала) зонасына, шулай ук Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә жибәрелергә тиеш.

5.14. Ай саен ЕДДС житәкчесе яки аны алмаштыручы зат тарафыннан ЕДДС эшчәнлегенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС белән үзара хезмәттәшлекне оештыруга анализ ясала.

5.15. ЕДДС эшләвенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС белән хезмәттәшлекне оештыруга анализлар Зәй муниципаль районының КЧС һәм ОПБ утырышында квартал саен карала.

5.16. ЕДДС эшчәнлегенә анализ ел саен Зәй муниципаль районының КЧС һәм ОПБ утырышында карала.

6. ЕДДСның эш режимнары

6.1. ЕДДС түбәндәге режимнарда эшли:

көндәлек эшчәнлек - гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы булмаган очракта;

югары әзерлек - гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы янаганда;

гадәттән тыш хәлдә -гадәттән тыш хәл килеп чыкканда һәм аны ликвидацияләнгәндә.

6.2. ЕДДС көндәлек эшчәнлек режимында гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычына яки барлыкка килүгә ашыгыч җавап бирүгә эзер булып тәүлек бue дежур тора. Бу режимда ЕДДС башкара:

гадәттән тыш хәл (вакыйга) барлыкка килү куркынычы яки факты турында халыктан, оешмалардан һәм ДДС-тан мәгълүмат (хәбәрләр) кабул итү;

халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән (вакыйгалардан) саклау һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә мәгълүмат системаларын, шул исәптән АИУС РСЧС кулланып мәгълүмат жыю, эшкәртү һәм алмашу;

бер тәүлек дежурлык өчен гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) турында мәгълүматны гомумиләштерү һәм анализлау һәм тиешле докладларны билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

ЕДДСның программа-техник чараларын, элемент чараларын һәм үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасына хәбәр итүнең техник чараларын куллануга эзерлектә тоту чаралары;

буйсыну буенча гадәттән тыш хәл (вакыйга) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүматны Зәй муниципаль районы КЧС һәм ОПБ рәисенә, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә, ЭОСка гадәттән тыш хәл (вакыйга) килеп чыгуы яисә килеп чыгуы куркынычы турында мәгълүматны беренче чиратта тапшыру, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСка һәм муниципаль берәмлек территориясендә халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә әлеге органнар эшчәнлеген тәмин итә торган ОИВС оешмасына (бүлекчәсенә) җибәрү;

Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе (КЧС һәм ОПБ рәисе) карары буенча ЕДДС гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итә, шул исәптән кәрәзле элемент операторлары аша да;

фаразланган һәм (яки) барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр һәм аларның нәтижәләре турында, куркыныч һәм уңайсыз табигый күренешләр турында, житештерү объектларының торышы, шулай ук әйләнә-тирә мохитнең торышы, шул исәптән «Имин шәһәр» агросәнәгать комплексыннан һәм АИУС РСЧС-тан мәгълүмат алу максатларында мәгълүмат системаларына мониторинг һәм анализ ясау;

мәгълүматлар базасына, шулай ук ЕДДС гадәттән тыш хәлгә (вакыйгага) җавап буенча оператив документларның структурасына һәм эчтәлегенә кирәкле үзгәрешләрне кертү;

гадәттән тыш хәлләргә (вакыйгаларга) җавап биргәндә муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС белән мәгълүмати хезмәттәшлек килешүләре һәм регламентларын эшләү, төзәтү һәм килештерү;

муниципаль берәмлек яшәшешен тәмин итү системаларындагы житешсезлекләрне һәм аварияләрне вакытында бетерүне контрольдә тоту;

барлык булган элемент төрләре һәм каналлары буенча, шул исәптән 112 системасы буенча керә торган чакыруларга (вакыйгалар турындагы хәбәрләргә) ДДС гамәлләрен төгәлләштерү һәм координацияләү;

барлык элементә төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 системасы буенча чакыруларга (һәлакәтләр турында хәбәрләргә) жавап бирү нәтижеләрен контрольдә тоту;

ОДС ЕДДСның үзара хезмәттәшлек графигы нигезендә авыл жирлекләре башлыклары белән эшне оештыру;

Татарстан Республикасы РСЧС территориаль ярдәмче системасының Зэй звеносы идарә органнарына Россия Федерациясе Гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСтан алынган гадәттән тыш хәл (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычы һәм муниципаль берәмлек чикләрендә тискәре фараз модельләре турында жиберү

6.3. ЕДДС Зэй муниципаль берәмлеге территориясендә эшли торган ДДС белән мәгълүмати хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләр нигезендә хезмәттәшлек итә, алар нигезендә агымдагы хәл турында оператив мәгълүмат көндәлек эшчәнлек режимында ЕДДСка тапшырыла.

6.4. ДДСка килгән, гадәттән тыш хәлнең (вакыйганың) килеп чыгуы яисә килеп чыгуы куркынычы турындагы хәбәрләр буларак билгеләнгән хәбәрләр, мәгълүмати үзара хезмәттәшлек килешүләре нигезендә ЕДДСка тапшырыла.

6.5. Дежур-диспетчерлык хезмәтенә жаваплылык өлкәсенә кагылмаган гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) турындагы хәбәрләр тиешле ДДС тарафыннан кичекмәстән билгеләнеше буенча тапшырыла.

6.6. Гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы янаганда, ЕДДС һәм оешмаларның (объектларның) ДДСы Зэй муниципаль берәмлеге башлыгы карары белән югары эзерлек режимына күчерелә.

6.7. Югары эзерлек режимында ЕДДС өстәмә рәвештә гамәлгә ашыра:

гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта РСЧС, ЭОС һәм оешма ДДСы көчләрен һәм чараларын гамәлләргә эзерләү мәсьәләләре буенча тиешле хезмәтләр житәкчеләре белән үзара хезмәттәшлек;

Зэй муниципаль районының КЧС һәм ОПБ вазыйфаи затларына, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле органга хәбәр итү һәм шәхси чакыру;

буйсыну буенча гадәттән тыш хәл (вакыйга) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүматны Зэй муниципаль районы КЧС һәм ОПБ рәисенә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә, гадәттән тыш хәл (вакыйга) килеп чыгуы яисә килеп чыгуы куркынычы турында мәгълүматны беренче чиратта тапшыру, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСКА һәм муниципаль берәмлек территориясендә халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә әлеге органнар эшчәнлеген тәэмин итә торган ОИВС оешмасына (бүлекчәсенә) жиберү;

муниципаль берәмлек территориясендә, ПОО, куркыныч житештерү объектларында, шулай ук әйләнә-тирә мохит торышына күзәтчелек һәм контроль мәгълүматларын алу һәм анализлау;

мөмкин булган хәлне фаразлау, жәлеп ителә торган ЭОС һәм оешмалар ДДСы, РСЧС көчләре һәм чаралары гамәлләре буенча тәкъдимнәр эзерләү;

гадәттән тыш хәлне булдырмау максатында муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган РСЧС көчләре һәм чаралары белән гадәттән тыш хәл барлыкка килү куркынычына ЕДДС гамәлләренең алгоритмнарын һәм тиешле ЭОС һәм оешмалар ДДСы белән үзара хезмәттәшлек планнарын корректировкалау;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне булдырмау яки аның нәтижеләрен йомшарту буенча ашыгыч чаралар күргәндә, ЭОС һәм оешмалар ДДСы эшчәнлеген, РСЧС көчләрен һәм чараларын контрольдә тоту һәм координацияләү;

халыкка гадәттән тыш хәл турында мәгълүмат бирүне тәмин итү;

Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (КЧС һәм ОПБ рәисе) карары буенча ЕДДС гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итә (шул исәптән кәрәзле элемент операторлары аша да);

идарә органнарына билгеләнгән тәртиптә докладлар тапшыру;

гадәттән тыш хәл куркынычы турында мәгълүматны авыл жирлекләре башлыкларына житкерү;

Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсе ЦУКС, башка идарә органнарына билгеләнгән тәртиптә, гадәттән тыш хәлләр фаразы яисә куркыныч һәм тискәре метеорологик күренешләр комплексы узуы турында оператив кисәтү нигезендә үткәрелгән профилактик чаралар турында белешмәләрне жибәрү.

6.8. Гадәттән тыш хәл килеп чыкканда, ЕДДС, жәлеп ителгән ЭОС һәм оешмалар (объектлар) ДДСы һәм Татарстан Республикасы РСЧС территориаль подсистемасының Зәй звеносы көчләре Зәй муниципаль районы башлыгы карары белән гадәттән тыш хәл режимына күчерелә.

6.9. Гадәттән тыш хәл режимында ЕДДС өстәмә рәвештә түбәндәге бурычларны үти:

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләүгә жәлеп ителә торган көчләр һәм РСЧС чараларын гадәттән тыш хәлләр урынына ашыгыч хәбәр жибәрүне оештыра, аларның гадәттән тыш хәлләрне булдырмау һәм бетерү, шулай ук кирәкле мәгълүматлар алганнан соң һәлакәтләргә җавап бирү гамәлләрен координацияләүне гамәлгә ашыра;

кешеләрне саклау һәм коткару өчен кирәкле карарларны мөстәкыйль кабул итә (үз вәкаләтләре кысаларында);

мәгълүмат жыюны, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыра, хәлне бәяли, ЭОС һәм муниципаль берәмлек территориясендә эшләрчә оешмаларның ДДСын өстәмә жәлеп итә һәм хәбәр итү схемасы нигезендә торак пунктларның старосталары һәм авыл жирлекләре башлыкларына хәбәр итә;

Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе карары буенча ЕДДС, шулай ук кәрәзле элемент операторлары аша халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр итә;

гадәттән тыш хәлләр барышы турында оператив мәгълүмат жыюны, эшкәртүне, төгәлләштерүне һәм тапшыруны, шулай ук ЭОС, оешмалар ДДС эшчәнлеген, гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә жәлеп ителгән РСЧС көчләрен һәм чараларын координацияләүне гамәлгә ашыра;

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү житәкчесе, Зәй муниципаль районы

Башкарма комитеты житәкчесе (КЧС һәм ОПБ рәисе), Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә ОДС ЦУКС һәм бу органнарның халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәгә эшчәнлеген тәмин итүче ОИВС оешмалары (бүлекчәләре), гадәттән тыш хәлләргә бетерү һәм янгыннарны сүндерүнең оператив штабы, ЭОС, оешмалар ДДС, шулай ук торак пунктлар старосталары һәм авыл жирлекләре башлыктары белән гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү һәм авария-торгызу эшләрен алып бару барышында даими мәгълүмати хезмәттәшлек итә;

авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләр башкаруны контрольдә тоту; идарә органнарына гадәттән тыш хәлләр турында докладлар һәм донесениеләр әзерли һәм тапшыра;

Зәй муниципаль районының КЧС һәм ОПБ карарларына гадәттән тыш хәлләргә бетерүгә тәкъдимнәр әзерли;

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләргә бетерүгә җәлеп ителә торган көчләр һәм чаралар исәбен алып бара.

6.10. ГО алып баруга әзерләнгәндә һәм алып барганда ЕДДС гамәлгә ашырыла:

хәбәр сигналларын һәм (яки) ашыгыч мәгълүматны алу, аны ГО югары идарә органынан алуны раслый;

Зәй муниципаль районының ГО житәкче составына, ГО көчләренә, социаль әһәмияткә ия объектларның дежур хезмәтләренә (житәкчеләргә), I һәм II класслы куркыныч житештерү объектлары, аеруча радиация-куркынычы һәм атом-төш куркынычы булган производстволар һәм һәм аварияләргә нәтиҗәләре халык сәламәтлегенә зыян китерергә мөмкин булган объектлардан файдаланучы оешмаларның, гидротехник корылмалар һәм югары куркынычлы гидротехник корылмалар дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләренә хәбәр итүне оештыру;

Зәй муниципаль районы территориясендә халыкка хәбәр итүне тәмин итү;

Зәй муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалардан ГО чараларын үтәү буенча мәгълүмат кабул итүне оештыру һәм Зәй муниципаль районы ГО идарә органына житкерү;

ГО чараларын үтәүгә җәлеп ителә торган ГО көчләрен һәм чараларын исәпкә алу.

6.11. Югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимнарында ДДС арасындагы мәгълүмати хезмәттәшлек ЕДДС аша башкарыла. Моның өчен ЕДДСка үзара хезмәттәшлек итүче ДДСтан беренче чиратта мәҗбүри тәртиптә һәм түләүсез нигездә гадәттән тыш хәлнең килеп чыгуы яки килеп чыгуы куркынычы, килеп туган хәл, кабул ителгән чаралар, өстәмә рәвештә таләп ителә торган көчләр һәм чаралар турында белешмәләр тапшырыла. ЕДДСка керүче мәгълүмат барлык кызыксынган ДДСка житкерелә.

6.12. ЕДДС эшчәнлегенә гражданнар оборонасының әзерлегенә һәм аны алып баруга әзерләнгәндә муниципаль берәмлек халкын гражданнар оборонасы һәм гражданнар оборонасы планына, ЕДСның дежур-диспетчерлык персоналына махсус чор шартларында эш итү инструкцияләренә туры китереп башкарыла.

Имин районда булмаган муниципаль берәмлекләрдә ГО эзерлек торышына

китергәндә идарәнең якланган пунктларында ОДС ЕДДС урнаштыру карала.

7. ЕДДС составы һәм структурасы

7.1. ЕДДС үз эченә ЕДДС персоналын, идарә, элементә һәм хәбәр итүнен техник чараларын ала.

7.2. ЕДДС персоналы составына керә:

ЕДДС житәкчесе;

ЕДДС дежур-диспетчер персоналы.

7.3. ЕДДС дежур-диспетчер персоналыннан түбәндәге составта тәүлек буе дежур торучы ОДС формалаша:

оператив дежур – 1 кеше.

7.4. ЕДДС техник ярдәм хезмәте аналитик һәм белгече вазыйфаларын башкару өчен ЕДДС штаты структурасына кермәгән тиешле профильле белгечләр жәлеп ителергә мөмкин.

7.5. ЕДДС санлы составы кирәк булганда Зәй муниципаль районы жирле үзидарә органы карары буенча башка вазыйфаи затлар белән тулыландырылырга мөмкин.

8. ЕДДС кадрларын туплау һәм әзерләү

8.1. ЕДДС персоналын туплау жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

8.2. ЕДДС персоналын урыннарында укытуның төп формалары булып оператив әзерлек (тренировкалар, өйрәнүләр) чаралары, һөнәри әзерлек буенча дәресләр, дежурлык алдыннан ЕДДС дежур-диспетчер персоналына көндәлек инструктаж тора.

8.3. Оператив әзерлек чаралары Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә ЦУКС үткәрә торган тренировкалар барышында, шулай ук РСЧС идарә органнары һәм көчләре белән төрле өйрәнүләр һәм күнегүләр үткәргәндә муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС белән тренировкалар барышында гамәлгә ашырыла.

8.4. ЕДДС белгечләре өстәмә һөнәри белем алуға ЕДДС житәкчесе карары белән жибәрелә. ЕДДС житәкчеләрен һәм белгечләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә квалификация күтәрү программалары буенча өстәмә һөнәри белем бирү Татарстан Республикасы ГО һәм гадәттән тыш хәлләр буенча укыту-методик үзәкләрендә, муниципаль берәмлекләренә ГО курсларында, шулай ук Россия ГТХМ һәм башка ФОИВР карамагындагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә өстәмә һөнәри программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларда үткәрелә. ЕДДС белгечләре биш елга кимендә бер тапкыр квалификация күтәрү программалары буенча өстәмә һөнәри белем алырга тиеш. Беренче тапкыр вазыйфага билгеләнгән затлар өчен өстәмә һөнәри белем беренче ел дәвамында үткәрелә.

8.5. ЕДДС дежур-диспетчер персоналының һөнәри әзерлек дәрәжәсен саклау, функциональ бурычларны үтәүдә аның гамәли күнекмәләрен камилләштерү, шулай ук яңа күнекмәләрне үзләштерү максатында, ЕДДС житәкчелеге Россия ГТХМ махсус эшләнган программа буенча елга кимендә 1 тапкыр дежур-диспетчер персоналын әзерләүне, соңыннан зачет бирү белән, әзерләүне оештыра.

8.6. Кирәк булса, ЕДДС дежур-диспетчер персоналы Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенен ЦУКСТА стажировка узуга жибәрелергә мөмкин.

9. ЕДДС житәкчелегенә һәм дежур-диспетчер персоналына таләпләр

9.1. ЕДДС житәкчелеге һәм дежур-диспетчер персоналы белергә тиеш:

халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә һәм ГО өлкәсендә норматив хокукый актлар таләпләрен;

муниципаль берәмлеккә хас гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычын;

административ-территориаль бүленеш, халык саны, муниципаль берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының географик, климат һәм табигый үзенчәлекләре, шулай ук Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлек турында башка мәгълүматны;

Татарстан Республикасы РСЧС территориаль системасы Зәй муниципаль звеносының көч составы һәм даими әзерлек чаралары, аларның бурычлары, аларны жәлеп итү тәртибе, дислокациясе, билгеләнеше, махсус техниканың тактик-техник характеристикаларын;

ЕДДС жаваплылык зонасы һәм муниципаль берәмлек территориясендә эш итүче ашыгыч ярдәм хезмәтләренең һәм үзара хезмәттәшлек итүче оешмаларның жаваплылык зоналарын;

куркыныч житештерү объектлары, социаль билгеләнештәге объектлар, жаваплылык зонасында урнашкан кешеләр күпләп була торган объектлар, аларның адреслары, тулы исеме һәм характеристикалары, гражданнар оборонасының яклау корылмалары, шулай ук жир асты пространствосының мобилизация чорында һәм сугыш вакытында гражданнар оборонасының саклау корылмаларына яраклаша торган метрополитеннарын да кертеп, тирәнәйтелгән биналары һәм башка корылмаларын;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү һәм ЭТО өлкәсендә норматив-хокукый актлар таләпләрен;

МАСЦО уздыру кагыйдәләре һәм таләпләрен;

правила и порядок проведения ЭТО уздыру кагыйдәләре һәм таләпләрен;

халыкны гадәттән тыш хәлләр зонасыннан эвакуацияләү тәртибе, вакытлыча урнаштыру пунктларының урнашу урыны, аларның сыйдырышлылыгын;

төрле мәгълүмати-белешмә ресурсларын һәм материалларны, шул исәптән территорияләргә паспортларын куллану тәртибен;

ЕДДС автоматлаштырылган системасының билгеләнеше һәм тактик-техник характеристикаларын, ана йөкләнгән бурычларны үтәү тәртибен, ЕДДС

эшлөвөн тээмин итүче элемтэ чараларын һәм башка жиһазларны эксплуатацияләү тәртибен;

күрше муниципаль берәмлекләрнең гомуми характеристикасын;

функциональ бурычлар һәм вазыйфаи инструкцияларне; ЕДДС персоналынын төрле эш режимнарындагы гамәлләр алгоритмнарын;

идарә итү һәм хәбәр итү сигналлары буенча ЕДДС персоналының гамәлләрен билгеләүче документларны;

эш кагэзыләрен алып бару кагыйдәләре һәм тәртибен.

9.2. ЕДДС житәкчесе (житәкче урынбасарлары) түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиеш:

ЕДДС алдына куелган бурычларны үтәүне һәм үтәлешен контрольдә тотуны оештырырга;

ЕДДС үсешенең һәм эшчәнлеген тээмин итүнең норматив-методик базасын, шул исәптән муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС һәм муниципаль берәмлек яшәешен тээмин итү хезмәтләре белән мәгълүмати хезмәттәшлек килешүләре һәм регламентлар эшләү;

ЕДДС персоналының оператив-техник эшен, өстәмә һөнәри белемен оештыру, дәресләр, тренировкалар һәм өйрәнүләр үткәрүне оештыру;

дәресләр, күнегүләр һәм өйрәнүләр үткәрүне оештыру;

ЕДДС техник жиһазланышын алга таба камилләштерү, үстерү һәм арттыру буенча тәкъдимнәр эшләү;

кулдан һәм автоматлаштырылган режимда ТСО жибәрүне оештыру һәм контрольдә тоту;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;

МАСЦО эшчәнлеген вакыт-вакыт тикшерүне уздыру;

ЭТО исәпкә алу журналларын, МАСЦО эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештыру;

мәгълүмат системаларны эштә куллана белү.

9.3. ЕДДС житәкчесенә таләпләр:

югары белем, халыкны һәм территорияләрне яклауны тээмин итү өлкәсендә оператив вазыйфаларда кимендә 3 ел оператив эш стажы һәм ЕДДС житәкчеләрен һәм белгечләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә квалификацияне күтәрү программасы нигезендә билгеләнгән программа буенча өстәмә һөнәри белем, дүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләүгә рөхсәт (кирәк булганда);

кулдан һәм автоматлаштырылган режимда ТСО жибәрүне оештыру һәм контрольдә тоту;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;

МАСЦО эшчәнлеген вакыт-вакыт тикшерүне уздыру;

ЭТО исәпкә алу журналларын, МАСЦО эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештыру.

9.4. ЕДДС дежур-диспетчер персоналы түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиеш: гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү фактлары яки куркынычы

һәм гадәттән тыш хәлләрне (вакыйгаларны) ликвидацияләү эшләрен үткәрүне контрольдә тоту турында оператив мәгълүматны даими жью һәм эшкәртү;

көргән мәгълүматның дәрәслеген анализлау һәм бәяләү;

идарә итү, оештыру һәм планлаштыру документларын сыйфатлы һәм оператив рәвештә эзерләүне гамәлгә ашыру;

вәзгыять үсешен фаразлаган әлеге белешмәләрен үз эшендә кулланырга;

ГО һәм Татарстан Республикасы РСЧС территориаль ярдәмче системасының Зәй звеносы идарә органнары һәм көчләре эшчәнлегенә оператив житәкчелек итүне һәм координацияләүне тәмин итәргә;

Интернет чөлтәрәндә массакуләм мәгълүмат чаралары мониторингын тормышка ашырырга;

телекоммуникация жиһазларының һәм оргтехниканың барлык функцияләрен белергә, шул исәптән урнаштырылган видеоконференцәлемтә комплектын эш урынында кулланырга;

мәгълүмати системалар һәм исәпләү бурычлары мәгълүматларын кулланырга;

шәкси компьютерда ышанычлы кулланычы дәрәжәсендә эшләү (офис пакеты программаларын белү, электрон почта, интернет һәм мәгълүмати - белешмә ресурсларынан файдалана белү);

умЕДДС эшчәнлегендә кулланыла торган программа чараларынан, мәгълүмат системаларынан (шул исәптән 112 системасы, «Имин шәһәр» АПК, АИУС РСЧС («Куркынычлар һәм хәвәфләр атласы» МС), ТКХ МКА, ИСДМ-Рослесхоз һ. б.) файдалана белергә;

клавиатурада минутына ким дигәндә 150 символ тизлек белән хатасыз текст жьырга;

компьютер артында эшләү белән бер үк вакытта радиостанция һәм телефон аша ачык итеп сөйләшергә;

кереш (оператив эзерлек чаралары кысаларында) яки гадәттән тыш хәл (вакыйга) буенча билгеләнгән документлар комплектын вакытында формалаштырырга;

билгеләнгән вакытлы нормативлар нигезендә оператив исәп-хисаплар, докладлар, таләп ителгән хисап документларын эзерләүне гамәлгә ашырырга, шулай ук муниципаль берәмлек житәкчелегенә гадәттән тыш хәл турында, гадәттән тыш хәлне бетерүдә катнашучы көчләр һәм чаралар житәкчеләренә хәбәр итәргә;

кулдан һәм автоматлаштырылган режимда ТСО жибәрүне оештырырга һәм контрольдә тотарга;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукый документлар эшләргә;

МАСЦО эшчәнлегенә вакыт-вакыт тикшерү уздырырга;

ЭТО исәпкә алу журналларын, МАСЦО эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештырырга;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү аппаратурасын эшләтеп жибәрергә;

төрле мәгълүмат - белешмә ресурслардан һәм материаллардан, шул исәптән, оператив исәп- хисап документларын, таләп ителә торган докладларны эзерләү өчен кирәкле территорияләр (объектлар) паспортларынан файдаланырга.

9.5. ЕДДС дежур-диспетчер персоналына түбәндәгеләр тыела:

оператив дежур тору белән бәйле булмаган телефоннан сөйләшүләр алып барырга;

муниципаль берәмлек житәкчелеге күрсәтмәсеннән башка массакуләм мәгълүмат чараларына һәм чит затларга нинди дә булса мәгълүмат бирергә;

ЕДДС бинасына чит кешеләр керүгә рәхсәт итәргә;

ЕДДС житәкчесе рәхсәтеннән башка оператив дежур тору урыныннан китмәскә;

вазыйфаи бурычларда һәм инструкцияләрдә каралмаган бурычларны үтәү, жиһазларны һәм техник чараларны билгеләнеше буенча файдаланмау.

9.6. ЕДДС дежур-диспетчер персоналына таләпләр:

югары яки урта һөнәри белем булу;

ОДС ЕДДС залында урнаштырылган техник чаралардан файдалана белү;

халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә норматив документларны белү;

үзәкләштерелгән хәбәр итү муниципаль автоматлаштырылган системасының техник чараларын эксплуатацияләү кагыйдәләрен, шулай ук муниципаль берәмлек халкына хәбәр итү структурасын, ысулларын һәм тәртибен белү;

эшчәнлек юнәлеше буенча билгеләнгән программа буенча махсус әзерлек булу;

дәүләт серен тәшкит итүче белешмәләр белән эшләүгә рәхсәт булу (кирәк булганда).

9.7. ЕДДС дежур-диспетчер персоналына өстәмә таләпләр куелырга мөмкин.

10. ЕДДС биналарына таләпләр:

10.1. ЕДДС түбәндәге адрес буенча бинада урнашкан: 423520, Татарстан Республикасы, Зәй шәһәре, Н.Крупская урамы, 6 йорт.

10.2. ЕДДС персоналының эшчәнлеген тәмин итү өчен түбәндәге бүлмәләр оештырыла: ОДС залы, ЕДДС житәкчесе кабинеты, ял итү һәм ашау бүлмәсе кирәкле техник чаралар һәм документлар белән жиһазландырылган. («Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте. Төп нигезләмәләр» Россия Федерациясе Милли стандарты ГОСТ Р 22.07.01-2021 нигезендә Бердәм дежур- диспетчерлык хезмәте).

10.3. ЕДДС техник чараларын электр белән тәмин итү Россиянең бердәм энергетика системасыннан, электр белән тәмин итүнең беренче категориясеннән дә түбән булмаган ә 500 меңнән артык кеше яшәгән торак пунктлар өчен аерым төркемнең беренче категориясе нигезендә башкарылырга тиеш.

10.3.2. Резервлы электр белән тәмин итү системасы телефон элементәсе системаларының, серверы жиһазларының, видеоконференцэлементә системаларының эшкә яраклылыгын, мәгълүматны чагылдыруны, хәбәр итүне, транспорт чаралары мониторингын, эчке бәйләнешне электр туклануының резерв чыганагына күчү өчен кирәкле вакыт эчендә тәмин итәргә тиеш.

10.4. ЕДДС биналары майданнарына ихтыяжны исәпләү кеше өчен имин

хезмэт шартларын тээмин итүгә һәм ОДС белгечләре санының зурлыгы нигезендә мәжбүри таләпләрне билгели торган гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләре нигезендә башкарыла.

10.5. ОДС залы бер үк вакытта ОДС, шулай ук Зәй муниципаль районы башлыгы (КЧС һәм ОПБ рәисе), КЧС һәм ОПБ рәисе урынбасарының мәгълүмат киңлегендә бер үк вакытта эшләү мөмкинлеген тээмин итәргә тиеш.

10.6. Чит затларның рөхсәтсез керүен булдырмау өчен, ОДС ЕДДС залы автомат рәвештә ябу жайланмасы һәм видеокүзәтү чаралары белән жиһазландырыла. ЕДДС бинасына керү тәртибе составына ЕДДС кәргән жирле үзидарә органы яки юридик зат житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

10.7. Тәүлек әйләнәсе дежурлык итү өчен ОДС ЕДДС аерым ял һәм ашау бүлмәсе каралырга, аларда кирәкле көнкүреш шартлары тудырылырга тиеш.

10.8. ЕДДСның һәр хезмәткәре хезмэт бурычларын үтәгән вакытта "Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте. Төп нигезләмәләр" ГОСТ Р 22.7.01-2021 Россия Федерациясе Милли стандарты таләпләре нигезендә махсус формада булырга тиеш.

11. ЕДДС жиһазларына таләпләр

11.1. Идарә документларын кабул итүне һәм тапшыруны тээмин итү, барлык төр мәгълүматларны идарә итү органнары белән билгеләнгән срокларда һәм хәбәр итү сигналларын идарә органнарына һәм халыкка житкерүнең таләп ителгән сыйфаты белән алмашу максатларында, мәгълүмати иминлекнең тиешле дәрәжәсе булган, үз эченә түбәндәгеләрне алган мәгълүмати-телекоммуникация инфраструктурасы булдырылырга тиеш:

КСА ЕДДС;

КСА системасы - 112 (системаны гамәлгә ашыру буенча проект-смета документлары карарларын исәпкә алып - 112);

элемент системасы һәм хәбәр итү системасы.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасы Россия ГТХМ һәм Цифрлы үсеш, элемент һәм массакуләм коммуникацияләр министрлыгының 31.07.2020 № 578/365 уртак боерыгы белән расланган халыкка хәбәр итү системалары турында нигезләмә таләпләренә туры килергә тиеш (26.10.2020 № 60567 Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән).

11.1.1 Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының мәгълүмат-коммуникация һәм телекоммуникация инфраструктурасының (алга таба - ИКТ) югарырак системалары белән муниципаль ЕДС системаларын туры килү зарурлыгы турында таләпләр.

11.1.2 Тоткарлыкка ныклыкны тээмин итүгә таләпләр:

а) муниципаль берәмлекнең ЕДС инфраструктурасы ИКТ жайланмалары һәм югары дәрәжәдәге мәгълүмат системасы элементлары белән бәйләнешне тээмин итүче каналлар барлыкка китерүче жиһазлар өчен өзлексез электр белән тээмин итү системалары;

б) элемент трасс-каналларын резервлау;

в) ЛВС жиһазларын һәм саклау системаларын резервлау.

11.1.3. Сафтан чыккан ИКТ ЕДДС жиһазларын оператив алыштыру өчен запас частьләр һәм жиһазлар белән тәэмин итүгә таләпләр.

11.2. КСА ЕДДС ЕДДС персоналы тарафыннан йөкләнгән функцияләрне автоматлаштырылган үтәүне тәэмин итү өчен билгеләнгән һәм техник яктан үзара бәйләнештәге түбәндәгеләрне кертергә тиеш:

мәгълүматны саклау, эшкәртү һәм тапшыру системасын;

видеоконференцәлемтә системасын;

мәгълүматны күрсәтү системасы;

стационар объектларны һәм күчмә транспорт чараларын мониторинглау системасы.

КСА ЕДДС муниципаль мәгълүмат системалары буларак төзелә, аларга Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән, дәүләт мәгълүмат системаларындагы дәүләт серен тәшкил итми торган мәгълүматны яклау турында таләпләр куела.

11.2.1. Мәгълүматны саклау, эшкәртү һәм тапшыру системасы түбәндәге элементлардан торырга тиеш:

ЛВС жиһазы;

саклау һәм эшкәртү жиһазлары;

оргтехника.

11.2.1.1. ЛВС жиһазлары алар арасында электрон рәвештә мәгълүмат алмашу өчен АРМ ЕДДС берләшүен, тышкы челтәрләргә (бүлөп бирелгән элемент һәм интернет челтәрләренә) тоташуны тәэмин итәргә тиеш. ЛВСны Интернет челтәренә тоташтыру мәгълүматның сертификатлы саклану чараларын кулланып гына башкарылырга тиеш. Мәгълүматның сертификатлы саклану чаралары булмаганда, интернетка ЛВСка кертелмәгән АРМ тоташа ала.

ЕДДС персоналын Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлығының мәгълүмати телекоммуникация инфраструктурасына тоташтыру бары тик мәгълүматны криптографик яклауның сертификацияләнгән чараларын кулланып кына башкарылырга тиеш.

ЛВС жиһазлары түбәндәге төп компонентлардан торырга тиеш:

беренчел маршрутизатор (коммутатор);

челтәрнең иерархик структурасын төзү өчен коммутаторлар.

ЛВСны тышкы челтәрләргә тоташтыру теге яки бу тоташу технологиясен гамәлгә ашыручы канал чыгаручы жайланмалар ярдәмендә башкарылырга тиеш.

ЛВС жиһазлары тиешле климат шартлары булган бүлмәләрдә телекоммуникация шкафларына урнаштырылырга тиеш. Телекоммуникация шкафларында билгеләнгән температураны һәм дымлылыкны саклау өчен кондиционер системалары урнаштырылырга тиеш.

ЕДДС персоналының автоматлаштырылган эш урынына мәгълүматны вируска каршы саклау өчен сертификатланган чаралар урнаштырылырга, көйләнергә һәм дәрәс эшләргә тиеш.

11.2.1.2. Саклау һәм эшкәртү жиһазлары түбәндәге төп элементларны үз эченә алырга тиеш:

мәгълүмат саклау өчен югары житештерүчәнлекле сервер (файллар, мәгълүматлар базасы);

ЕДДС персоналының урнаштырылган мәгълүмат системалары белән автоматлаштырылган эш урыны.

Серверлар мәгълүматны формальләштерелгән һәм формальләштерелмәгән формада саклауны һәм эшкәртүне тәмин итәргә тиеш. Саклау күләме мәгълүматның исемлеге, саклана торган күләме һәм аны саклау срогы нигезендә билгеләнә.

ЕДДС персоналының автоматлаштырылган эш урыны төп офис кушымталарында (текст мөхәррире, таблица мөхәррире, презентацияләр мөхәррире, электрон почта), шулай ук махсус программа тәмин ителешендә эшләрگә тиеш.

11.2.2. Видеоконференцэлементә системасы ЕДДС персоналының, шулай ук башка вазыйфаи затларның селектор киңәшмәләрендә барлык идарә органнары белән катнашуын тәмин итәргә тиеш. Видеоконференцэлементә системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш: видеокодек; видеокамера; микрофон жиһазлары; тавыш көчәйтү жиһазлары; аудио-видео тасвирлау; видеокодек белән идарә итү пульта.

11.2.2.1. Видеокодек аппарат платформасында да, программа платформасында да гамәлгә ашырылырга мөмкин. Видеокодек тәмин итәргә тиеш: видеоэлементәнең төп беркетмәләре буенча эшне (H. 323, SIP); тоташу тизлеген сайлау; видеокамераларны сурәт чыганагы сыйфатында тоташтыру; микрофон жиһазларын тавыш чыганагы сыйфатында тоташтыру.

11.2.2.2. Видеокамера ЕДДС бинасының гомуми күренешен күрсәтү мөмкинлеген тәмин итәргә, шулай ук селектор киңәшмәсендә катнашучыга (катнашучыларга) юнәлтелергә тиеш. Видеокамерада трансфокация функцияләре (якынайту/бетерү), шулай ук дистанцион идарә итү яки видео кодекның WEB-интерфейсы аша борылу функцияләре гамәлгә ашырылырга тиеш.

11.2.2.3. Микрофон жиһазлары тәмин итәргә тиеш:

селектор киңәшмәсендә катнашучыларның сөйләм теле аңлаешлылыгын; «кире элементәне» басу;

киңәшмәдә катнашучылар тарафыннан микрофоннарны кушу/сүндерү; бердән артык микрофон куллану мөмкинлеге.

Кирәк булса, микрофоннарны тоташтыру өчен микшер пульт кулланылырга мөмкин.

11.2.2.4. Тавыш көчәйтү жиһазы ерактагы абоненттан тавышның бозылмыйча трансляцияләнүен тәмин итәргә тиеш.

Тавыш көчәйтү жиһазы тавыш сыйфатына үзара тискәре йогынты ясауны булдырмау өчен микрофон жиһазлары белән яраштырылырга тиеш.

11.2.2.5. Ерактагы абоненттан сурәт ЕДДС мәгълүмат күрсәтү системасына күчерелергә тиеш.

11.2.2.6. Видеоконференцэлементә системасы видеоозма характеристикалары буенча мәгълүматны күрсәтү системасы белән килештерелергә тиеш.

11.2.3. Мәгълүматны күрсәтү системасы (видеостена) автоматлаштырылган

эш урыныннан, шулай ук видеоконференцэлементә жиһазларыннан мәгълүмат чыгаруны тәмин итәргә тиеш.

Мәгълүматны күрсәтү системасы сыек кристалл яки проекция модульләре нигезендә тормышка ашырылган видеостенадан торырга тиеш. Видеостена зурлыгы видеобина зурлыгына туры ктлергә һәм ОДС ЕДДС залында теләсә кайсы автоматлаштырылган эш урыныннан күрүнә тәмин итәргә тиеш.

Мәгълүматны чагылдыру системасы мәгълүматны төрле чыганаклардан бер үк вакытта чыгару өчен, видеостенаны сегментларга аеру мөмкинлегенә ия булырга тиеш. Моның өчен видеостена контролеры һәм видеосигналларның матрица коммутаторы кирәк.

Өстәмә сегментларны тоташтыру хисабына мәгълүматны чагылдыру системасын үстерү мөмкинлеге каралырга тиеш.

11.2.4. Стационар объектларны һәм күчмә транспорт чараларын мониторинглау системасы Россия Федерациясе Транспорт министрлыгы исемлеге нигезендә, муниципаль район территориясендә мониторинг объектларыннан белешмәләр кабул итүне, мониторинг объектларын, шулай ук ГЛОНАСС яки ГЛОНАСС/GPS спутник навигациясе аппаратурасы белән жиһазландырылган транспорт чараларын күрсәтүне тәмин итәргә тиеш.

11.2.5. ЕДДСта мәгълүматны яклауның сертификацияләнган чаралары Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системалары ихтыяжлары өчен элек сатып алынган программа-техник чараларны һәм чишелешләрне киңәйтүне исәпкә алып кулланылырга тиеш.

11.2. Элементә системасы һәм хәбәр итү системасы үз эченә алырга тиеш:

телефон элементәсе системасын;

радиоэлементә системасын;

халыкка хәбәр итү системасы, шул исәптән халыкка ашыгыч хәбәр итү һәм вазыйфаи затларга хәбәр итүнең комплекслы системасын;

эчке элементә системасын.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасы хәбәр итүнең махсус программа-техник чараларын, халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы чараларын, кешеләр күпләп була торган урыннарда халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итүнең гомумроссия комплекслы системасын, күчмә объектларда кычкырып тавыш бирү чараларын, мобиль һәм йөртә торган хәбәр итү чараларын, шулай ук аның эшләвен тәмин итә торган элементә һәм тапшыру челтәрен үз эченә ала.

11.3.1. ЕДДС телефон элементә системасы түбәндәге элементлардан торырга тиеш:

мини-АТС;

телефон аппаратлары;

телефоннан сөйләшүләрне язу системасы.

11.3.1.1. Мини-АТС тәмин итәргә тиеш:

берьюлы берничә абоненттан телефон аша шалтыратулар кабул итү;

шалтыратучының номерын автомат билгеләү;

кергән, чыккан һәм җавап бирелмәгән номерларны хәтердә саклау;

телефон аппаратларыннан (өстәмә консольләрдән) номерларны турыдан-туры жыю;

чакыруны эчке телефон челтәре һәм гомуми кулланыштагы шәһәр телефон челтәре телефоннарына жибәрү.

11.3.1.2. Телефон аппаратлары тээмин итәргә тиеш:

дисплейда шалтыратучы абонентның номерын күрсәтү;

шалтыратучының номерын бер төймә белән жыю;

бер үк вакытта берничә линия эшләве;

абонентны икенче адреска жибәрү функциясе;

абонентлар санын арттыру өчен өстәмә консольләргә турыдан-туры жыю белән тоташтыру мөмкинлеге;

микротелефон гарнитурасы булу.

11.3.1.3. Телефон сөйләшүләрен язу системасы ЕДДС персоналының барлык тоташтырылган телефон аппаратларыннан чыккан һәм керә торган барлык сөйләшүләргә язуны тээмин итәргә тиеш.

11.3.1.4. ЕДДС һәм Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКС, күрше муниципаль берәмлекләргә ЕДДС, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә эшләүче ДДС, шул исәптән ДДС ПОО арасында телефон элемент каналлары тээмин ителергә тиеш.

Телефон элемент абонентны турыдан-туры чакыру төймәләре консолдә программалаштыру юлы белән оештыру рөхсәт ителә.

Турыдан-туры телефон элемент каналлары сыйфатында халыктан шалтыратулар кабул итү өчен каналлар файдаланыла алмый.

Резерв элемент каналлары каралган булырга тиеш.

11.3.2. Радиоэлемент системасы тиешле элемент чаралары белән жиһазландырылган күчмә һәм стационар объектлар белән тотрыклы элемент тээмин итәргә тиеш.

Радиоэлемент системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш:

УКВ- радиостанция;

КВ-радиостанция.

Радио челтәрләрен оештыру өчен Элемент, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең радиоешлык хезмәтендә ешлыкларга рөхсәт алынырга тиеш.

Радиостанцияләр Элемент, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәттә билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.

11.3.3. Халыкка хәбәр итү системасы хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын ГО һәм РСЧС территориаль ярдәмче системасы муниципаль звеносы житәкчелеге составына, ГО һәм муниципаль берәмлек көчләренә, ДДС, муниципаль берәмлек системасында халыкка табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы янаганда, шулай ук хәрби хәрәкәтләр алып барганда яисә шушы гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килә торган куркынычлар, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чараларын уздыру зарурлыгы турында хәбәр итүне тээмин

итэргэ тиеш. Халыкка үз вакытында хэбэрлэр һәм ашыгыч мәгълүмат тапшыру өчен комплекслы кулланыла:

- электр, электрон сиреналар һәм көчле акустик системалар челтәре;
- чыбыклы радиотапшырулар челтәре;
- урам радиофикация челтәре;
- кабель телерадиотапшырулар челтәре;
- эфир телерадиотапшырулар челтәре;
- күчмә радиотелефон элемтә челтәре;
- жирле телефон челтәре, шул исәптән хэбәр итү функциясе белән универсаль телефон хезмәте күрсәтү өчен эшлэнгән таксофоннар;
- элемтә операторлары һәм ведомстволар элемтә челтәрләре;
- шәхси радио шалтырату системалары челтәре;
- интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәре;
- күчмә объектларда кычкырып тавыш бирү чаралары, мобиль һәм йөртә торган хэбәр бирү чаралары.

Халыкка хэбәр итү системасы чараларын эшкә куллану Зэй муниципаль районы башлыгы карары буенча (КЧС һәм ОПБ рәисе) өлкән оператив дежур дежур торучы тарафыннан үзенең эш урыныннан (оператив дежур), соңыннан доклад белән башкарылырга тиеш.

Вазыйфай затларга хэбәр итү системасы жирле үзидарә органнары, муниципаль дәрәжәдәге РСЧС идарә органнары һәм көчләре, муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган ДДС житәкче составына хэбәр итүне тәэмин итэргә тиеш. Персоналга хэбәр итү системасы телефон линияләрен тоташтыру өчен билгелэнгән түләү булган шәхси компьютер нигезендә тормышка ашырылырга мөмкин. Телефон линияләре саны хэбәр житкереләчәк абонентлар саныннан һәм хэбәр итүгә кирәкле вакыттан чыгып билгеләнергә тиеш.

Персоналга хэбәр итү өчен, халыктан шалтырау кабул итү өчен эшлэнгән элемтә каналлары (линияләр), шулай ук туры телефон элемтәсе каналлары катнашырга тиеш түгел.

Үзәкләштерелгән хэбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын жәлеп итү «Федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнарының, жирле үзидарә органнарының элемтә операторлары һәм массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре белән халыкка килеп туган куркынычлар турында хэбәр итү максатларында үзара хезмәттәшлек тәртибе турында» 2020 елның 28 декабрендәге 2322 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары һәм Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-каза нәтижәләрен бетерү министрлыгының һәм Россия Федерациясе Цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы уртак приказы белән расланган халыкка хэбәр итү системалары турындагы нигезләмәнең III бүлегендә гамәлгә ашырыла.

11.3.4. Эчке элемтә системасы ЕДДС биналарында урнаштырылган тавыш көчәйтү жиһазларын жәлеп итү юлы белән ЕДДСТА булган затларга хэбәр итэргә тиеш (*кечкенә майданда 2-3 янәшә бүлмәдә урнашкан ЕДДСка кагылмый*).

Эчке элементә системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш:
диспетчер микрофоны;
егәрлекне көчәйткеч;
акустик системалар.

Эчке элементә системасын жиһазлау бер-берсе белән килештерелергә тиеш, шул исәптән егәрлек, каршылык, ешлык үзенчәлекләре буенча.

Персоналны максималь жәлеп итү өчен, акустик системалар ЕДДС биналарында да, биналар арасында коридорларда да урнаштырылырга тиеш.

12. ЕДДСны финанслау

Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары чыгымнары «Гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янғын куркынычсызлыгын һәм кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә муниципаль учреждение хезмәткәрләре хезмәтенә түлүгә Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары бюджетларының Татарстан Республикасында бюджетара мөнәсәбәтләрне формалаштырганда исәпкә алына торган чыгымнарының күләмен билгеләү методикасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 14 августындагы 569 номерлы карары белән билгеләнә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының югарыда күрсәтелгән карарына кермәгән чыгымнар барлыкка килгәндә, финанс средстволарын Татарстан Республикасы Хөкүмәтенә мөрәжәгать итү юлы белән өстәмә рәвештә соратып алырга.

13. Мәгълүматны саклауга таләпләр

ЕДДСта «Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре турында һәм мәгълүматны яклау турында» 2006 елның 27 июлендәге 149-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Техник һәм экспорт контроле буенча Федераль хезмәтнең «Дәүләт мәгълүмат системаларында булган дәүләт серен тәшкит итмәгән мәгълүматны яклау турында таләпләрне раслау турында» 2013 елның 11 февралендәге 17 номерлы боерыгы нигезендә идарәнең автоматлаштырылган системаларына, дәүләт мәгълүмат системаларына һәм шәхси мәгълүматларны яклауга куела торган мәгълүматны яклауны тәмин итү буенча таләпләр үтәлергә тиеш (Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән 31.05.2013 № 28608).

Зэй муниципаль районы Башкарма
комитетының 2023 елның _____

_____ номерлы карарына
2 кушымта

**Эшчәнлеген координацияләүне Зэй муниципаль районының бердәм дежур-
диспетчерлык хезмәте башкара торган
Зэй муниципаль районы территориясендәге дежур-диспетчерлык хезмәтләре
исемлеге**

№ п/ п	Хезмәтнең аталышы	Урнашу адресы	Житәкченең Ф.И.А и., эш телефоны (факсы) номеры
1	2	3	4
1	Росси Гадәттән тыш министрлыгының Татарстан буенча ПСЧ-88 11 ПСО ФПС ГПС ГУ	Зэй шәһәре, Автозавод ур., 11 а	Петров Владимир Алексеевич 01, 3-12-31
2	Зэй РЭГСы	Зэй шәһәре, Баныкин ур, 14	Гыймаев Радик Рәхим улы 7-01-04 факс 8-917-263-09-49
3	Зэй шәһәре һәм Зэй районы ЭЭМ	Зэй шәһәре, Нефтьчеләр ур., 41	Клещевников Евгений Анатольевич подполковник 3-52-92 8-919-622-90-39 7-14-42 факс; 7-15-42
4	"Зэй үзәк хастаханәсе" дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе	Зэй шәһәре, Комсомол ур., 52	Фатыйхов Айдар Мөхәммәтнур улы 3-79-60 8-9872905270 7-50-09 факс
5	"Татнефтедор" ЖЧЖ автомобиль юллары идарәсе Зэй филиалы	Зэй шәһәре, Объездная ур, 14	Хаернасов Фидаил Рурик улы 5-20-36,37 89172222212 7-77-51 факс
6	«Татэнерго»ның Зэй ГРЭС филиалы	Зэй шәһәре, пром.зонасы	Юдин Андрей Сергеевич

			7-26-99; 5-63-99 89173920031 5-62-05 факс 21-351
7	«Сетевая компания Нижекамских электрических сетей» АЖ Зэй районы электр челтэрлөре участогы	Зэй шәһәре, Баныкин ур., 1	Лукин Олег Анатольевич 7-29-90 8-987-420-05-52 7-24-08 (гл. инженер)
8	«Зэй Су каналы» ААЖ филиалы	Зэй шәһәре, Завод ур., 18	Федоров Сергей Геннадьевич 3-63-92 8-965-613-00-99
9	«БлагоСтрой» ЖЧЖ	Зэй шәһәре, Жиңү проспекты, 28 А	Зәйнуллин Рәфыйк Ривгать улы 3-63-67 8-9178984959
10	«Газпром трансгаз Казань» ЖЧЖ ЭПУ «Нижекамскгаз» ЭПУ Зэй район газдан файдалану хезмәте	Зэй шәһәре, Баныкин ур., 5	Гыймаев Радик Рәхим улы 7-01-04 факс 8-917-263-09-49

**Зэй муниципаль районы бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте һәм Зэй
муниципаль районы территориясендәге дежур-диспетчерлык
хезмәтләренәң үзара хезмәттәшлеге тәртібе**

1. Зэй муниципаль районы территориясендәге дежур-диспетчерлык хезмәтләре гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү мәсьәләләре буенча үз эшчәнлегендә (алга таба - ГХ) «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау турында» 1994 елның 21 декабрәндәге 68-ФЗ номерлы Федераль законга, башка федераль законнарға һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, законнары һәм башка норматив хокукый актларына, «Граждан оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль законга, башка федераль законнарға һәм Россия Федерациясенәң гражданнар оборонасы өлкәсендә хокукый жайга салуны гамәлгә ашыра торган башка норматив хокукый актларына, Зэй муниципаль районы жирле үзидарә органнарының һәм аның составындагы жирлекләренәң халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү, Зэй муниципаль районы янгын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясенәң кабул ителгән һәм гамәлдәге карарлары нигезендә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләренә жайга сала торган муниципаль хокукый актларына таяна.

2. ДД хезмәтләре гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча ашыгыч чараларның оперативлыгы һәм нәтижәлелеге өчен жаваплылык тоталар.

3. ДД хезмәтләренәң бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы әлеге хезмәтләр турында тиешле хокукый актлар (указлар, нигезләмәләр һ.б.) белән билгеләнә.

4. Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенәң (алга таба әлеге тәртип тексты буенча - ЕДДС) дежур сменасы халыктан хәбәрләр (гаризалар) кабул итә, аларны тәңгәлләштерә һәм аның компетенциясендә булган гадәттән тыш хәлгә мөнәсәбәтле рәвештә тиешле ДД хезмәтенә идарәсенә тапшыра.

5. Кабул иткән ДД хезмәте жаваплылыгы өлкәсенә карамаган хәбәрләр (гаризалар) кичекмәстән билгеләнеше буенча тиешле ДД хезмәтенә һәм Зэй муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенә тапшырыла.

6. ДДС тарафыннан гадәттән тыш хәл куркынычы яки барлыкка килүе турында хәбәрләр буларак тәңгәлләштерелгән хәбәрләр (гаризалар) беренче чиратта Зэй муниципаль районының ЕДДС ына тапшырыла.

7. Гадәттән тыш хәлләрне бетерү барышында Зэй муниципаль районы ЕДДС

диспетчеры ДДС диспетчерларыннан авария-коткару эшлэренең барышы турында мәгълүмат сорарга хокуклы.

8. ДДС, авария-коткару эшлэрен тәмамлау турында хәбәр биргән, Зәй муниципаль районының ЕДДС диспетчерына кичекмәстән хәбәр итә.

9. ДДС көн саен 8 сәгатькә кадәр Зәй муниципаль районының ЕДДС диспетчерына райондагы оператив хәл үзгәреше турында мәгълүмат бирә (авария-коткару, ремонт эшләрә үткәрү, участокларны аеру һ.б. турында).

10. Узган тәүлек өчен гомумиләштерелгән статистик мәгълүматны көн саен иртәнге сәгать 8гә кадәр Зәй муниципаль районының ДДСына тапшыралар.

11. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерүдә көчләрне һәм чараларны исәпкә алу өчен бердәм диспетчерлык хезмәтләрә көн саен Зәй муниципаль районы ДДСына сәгать 9га кадәр мәгълүмат тапшыралар.

12. ДДС диспетчерлары гадәттән тыш хәл турында хәбәр алганда:

- тиз арада гадәттән тыш хәл урынына көч һәм чараларны жиберә;

- Зәй муниципаль районы ЕДДСына гадәттән тыш хәл турында хәбәр итәләр;

- гадәттән тыш хәл турында турыдан-туры житәкчегә хәбәр итәләр;

- һәр сәгать саен, ә гадәттән тыш хәл барышы һәм аны бетерү буенча эш барышы белән бәйле чараларны күрү максатыннан, бик кирәк булганда, Зәй муниципаль районы ЕДДС диспетчерына гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча эшләрне үткәрү турында мәгълүматны форма буенча шунда ук тапшыралар:

Оешманың исеме	Дежур сменада эшләрүчеләр саны	Чыгуга әзер техника (исеме һәм маркасы)	Резервтагы техника (исеме һәм маркасы)	Жаваплы хезмәткәрнең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, телефон номеры (кәрәзле элементә, эш урыны, өй телефоннары)
1	2	3	4	5
1. «Благострой» ЖЧЖ	25	19	11	Зәйнуллин Рәфыйк Ривгать улы
2. «Татнефтедор» ЖЧЖ	40	38	13	Хәернасов Фидаил Рурик улы